

GYVŪNŲ PASAULIS

Perskaityk tekstą.

Hju Loftingas

GYVŪNŲ KALBA

Vieną dieną daktaras sėdėjo virtuvėje ir kalbėjo su kačių mėsininku², atėjusiu pas jį pasitarti dėl vidurių².

– Kodėl tamsta nesiliauji žmones gydęs? Ar ne geriau būtų, jei imtumei gydyti gyvūnus? – paklausė mėsininkas.

Papūga Polinezija tupėjo ant palangės, žiūrėjo, kaip lyja, ir giedojo jūrininko dainą. Paliovusi giedoti, ėmė klausytis.

– Matai, daktare, – toliau kalbėjo kačių mėsininkas, – tamsta labai gerai nusimanai apie gyvūnus, daug geriau, negu visi apylinkės gydytojai. Knygos, kurias parašei apie kates, tiesiog puikios. <...> Tamsta lyg pats esi buvęs kate – žinai, kaip jos galvoja. Taigi paklausyk manęs, daktare, galėtum daug uždirbti, jei imtumei gydyti gyvūnus. Ar supranti tamsta, ką sakau? Aš siųsčiau pas tamstą visas moteris, kurių katės ir šunys serga. <...> Be to, imtų eiti ir apylinkės ūkininkai, kai arklys apšlumba ar avelė ima negaluoti. Pasidaryk tamsta gyvūnų gydytoju.

Kai kačių mėsininkas išėjo, atlėkė nuo palangės papūga, atsitūpė ant stalo prie daktaro ir ėmė kalbėti:

– Jis išmintingas vyras. Turi padaryti, kaip jis patarė. Pasidaryk gyvūnų gydytoju. <...>

– Gyvūnų gydytojų yra pakankamai, – atsakė Jonas Dolitlis ir ėmė kelti kambario gėles pro langą, kad šios gautų lietaus.

– Taip, jų yra daug, – atsakė Polinezija, – bet visi niekam tikę. Paklausyk, daktare, ką aš tau pasakysiu. Ar žinai, kad gyvūnai moka kalbėti?

– Žinau, kad papūgos išmoksta kalbėti, – atsakė daktaras.

– Mes, papūgos, mokame dvi kalbas: žmonių ir paukščių, – atsiliepė pasididžiudama Polinezija. – Kai sakau, kad Poli nori sausainio, tai jau supranti. Bet klausyk: ka-ke-oi-i, fi-fi?

– Tu mano paukšte! – sušuko daktaras. – Ką aš čia galiu suprasti.

– Žmoniškai sakant tai bus: „Ar tyrė jau pašildyta?“ <...>

Taip daktaras sužinojo, kad paukščiai turi savo kalbą ir gali susišnekėti. Paskui visą laiką po pietų, kol lauke lijo, Polinezija, tupėdama ant stalo, sakė jam paukščių kalbos žodžius, o jis rašėsi į sąsiuvinį.

Kai Vėpas atėjo vakarienės, papūga tarė daktarui:
 – Žiūrėk, jis su tavimi kalba.
 – Iš tikrųjų, jis lyg ausį krapštosi, – atsiliepė daktaras.
 – Gyvūnai ne visada balsu kalba, – tarė papūga pamokomu balsu, pakėlusi antakius. – Kalba ausimis, kojomis, uodega – visaip kalba. Juk dažnai jiems rūpi, kad jų negirdėtų. Žiūrėk, kaip šuo kelia savo vieną šnervę.
 – O ką nori tuo pasakyti?
 – Nori pasakyti: „Ar nematai, kad liovėsi lyti?“ – paaiškino Polinezija. – Jis nori kažko paklausti. Šunys, ko nors klausdami, beveik visada nosimi parodo.

Ž. kačių mėsininkas – šiame tekste: žmogus, kuris ruošia ėdesį katėms
 dėl vidurių – šiame tekste: dėl pilvo skausmų

Atsakyk į klausimus, atlik užduotis. Remkis tekstu.

1. Ką pasakojimo pradžioje veikė daktaras Dolitis? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Mokėsi kačių kalbos.
- B ☐ Gydė mėsininko katę.
- C ☐ Pasakojo apie kačių knygą.
- D ☐ Kalbėjosi su kačių mėsininku.

2. Ko pas daktarą Dolitį buvo atėjęs kačių mėsininkas? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Pasitarti dėl pilvo skausmų.
- B ☐ Pagirti knygos, kurią parašė daktaras.
- C ☐ Pasikalbėti apie kačių ir šunų ligas.
- D ☐ Įtikinti Dolitį, kad jis turi tapti gyvūnų gydytoju.

3. Kuris papūgos poelgis rodo, kad ji susidomėjo daktaro ir mėsininko pokalbiu? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Ramiai tupėjo ant stalo prie daktaro.
- B ☐ Nustojo giedoti jūrininko dainą.
- C ☐ Tupėjo ant palangės ir žiūrėjo į lietu.
- D ☐ Įsiterpė į daktaro ir mėsininko pokalbį.

4. Kodėl daktaras Dolitlis galėtų būti ypatingas gyvūnų gydytojas? Pažymėk ☒. 1 taškas

- A ☐ Rašytų knygas apie gyvūnus.
 B ☐ Susikalbėtų su gyvūnais.
 C ☐ Vaišintų gyvūnus sausainiais.
 D ☐ Gyventų kartu su gyvūnais.

5. Kodėl daktaras Dolitlis galėjo susikalbėti su papūga? 1 taškas

.....

.....

6. Kodėl pasakojimui tiktų pavadinimas *Papūgos pamokymai*? Pažymėk ☒. 1 taškas

- A ☐ Papūga išmokė Dolitlį gydyti žmones.
 B ☐ Papūga išmokė Dolitlį gydyti gyvūnus.
 C ☐ Papūga išmokė Dolitlį giedoti.
 D ☐ Papūga išmokė Dolitlį suprasti gyvūnų kalbą.

7. Tuo metu, kai pas daktarą buvo atėjęs kačių mėsininkas, už lango lijo. O kada lyti liovėsi? Pažymėk ☒. 1 taškas

- A ☐ Kai išėjo kačių mėsininkas.
 B ☐ Kai šuo Vipas atėjo vakarienės.
 C ☐ Kai papūga giedojo jūrininko dainą.
 D ☐ Kai Dolitlis užsirašė paukščių kalbos žodžius.

8. Kaip daktaras mokėsi gyvūnų kalbos? Pažymėk ☒ tris būdus. 1 taškas

Aiškinosi paukščių kalbos žodžius.

☐

Rašė knygas apie kates, šunis, arklius ir paukščius.

☐

Užsirašinėjo paukščių kalbos žodžius į sąsiuvinį.

☐

Mokėsi suprasti, kaip gyvūnai kalba ausimis, kojomis, uodega.

☐

Kalbėjosi su šunimi.

☐

9. Sunumeruok pasakojimo įvykius iš eilės.

1 taškas

- ☐ Papūga mokė Dolitlį paukščių kalbos.
- ☐ Kačių mėsininkas Dolitliui pasiūlė tapti gyvūnų gydytoju.
1. ☐ Atėjo kačių mėsininkas.
- ☐ Papūga Polinezija pritarė kačių mėsininko pasiūlymui.
- ☐ Daktaras sužinojo, kad gyvūnai ne visada kalba balsu.

10. Kuo šiame pasakojime svarbus kačių mėsininkas?

1 taškas

.....

.....

11. Kuriam pasakojimo veikėjui tinka ši veiksmų grandinė? Pažymėk ☒.

1 taškas

sėdėjo → kalbėjo → pagyrė → pasiūlė → išėjo

- A ☐ Papūgai Polinezijai.
- B ☐ Šuniui Vipui.
- C ☐ Daktarui Dolitliui.
- D ☐ Kačių mėsininkui.

12. „Gyvūnai ne visada balsu kalba, – tarė papūga pamokomu balsu, pakėlus antakius.“ Kokią papūgos savybę pasakojimo autorius perteikia šiuo sakiniu? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Rūpestingumą.
- B ☐ Išmintingumą.
- C ☐ Linksmumą.
- D ☐ Bailumą.

13. Koks yra šis tekstas? Pažymėk ☒.

1 taškas

Grožinis ☐Negrožinis ☐

Pažymėk ☒ tris teksto požymius, pagrindžiančius tavo atsakymą.

Knygoje aprašomi autoriaus išgalvoti nuotyčiai.

Atskleidžiami veikėjų jausmai ir tarpusavio santykiai.

Pateikiama informacijos, kaip išmokti gyvūnų kalbą.

Pristatoma gyvūnų gydytojo profesija.

Įterpiama dialogų, atskleidžiančių, kaip veikėjai sprendžia iškilusias problemas.

Perskaityk tekstą.

„Tarzanas“ – animacinis filmas vaikams ir visai šeimai. Džiunglėse gorilų užaugintas berniukas Tarzanas puikiai sugeba karstyti medžiais ir kabarotis² lianomis². Žaliuojančios džiunglės tapo svetingais vaikino namais, tačiau Tarzanas – žmonių vaikas ir, kad ir kaip jis mylėtų savo namais laikomas džiungles, pažintis su Džeine Porter traukia vaiką prie tikrosios jo padermės².

Netrukus Tarzanas sužino, jog jo tėvai buvo turtingi kompanijos² savininkai, tačiau dabartinis jos vadovas, sužinojęs, jog lėktuvo katastrofoje žuvusių Tarzano tėvų kompanija priklauso netikėtai išgyvenusiam berniukui, pasiunčia samdomų karių gaują, kad šie Tarzaną surastų ir nugalabytų². Padedamas Džeinės, džiunglių vaikas stovi į kovą su iki ausų ginkluotais kariais, jog apgintų ne tik jį priglaudusias džiungles, bet ir tikrąją savo padermę.

Ž kabarotis – laiptoti, karstyti

liana – vijoklinis šiltųjų kraštų augalas sumedėjusiu stiebu

padermė – kilmė, giminė

kompanija – pramonės ar prekybos bendrovė

nugalabytų – nužudytų

Atsakyk į klausimus, atlik užduotis. Remkis tekstu.

1. Ką pristato perskaitytas tekstas? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Legendų knygą.
- B ☐ Nuotykių knygą.
- C ☐ Animacinį filmą.
- D ☐ Dokumentinį filmą.

2. Kas iš tikrųjų buvo Tarzanas? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Gorilų vaikas.
- B ☐ Žmonių vaikas.
- C ☐ Ginkluotas karys.
- D ☐ Kompanijos vadovas.

3. Ką Tarzanas laikė savo namais? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Žaliuojančias džiungles.
- B ☐ Medžius ir lianas.
- C ☐ Sudužusį lėktuvą.
- D ☐ Tėvų kompaniją.

4. Už ką Tarzanas turėjo būti dėkingas goriloms? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Už sukauptus turtus.
- B ☐ Už tikrąją savo padermę.
- C ☐ Už pažintį su Džeine Porter.
- D ☐ Už rūpestį ir išsaugotą gyvybę.

5. Kokia priežastis galėjo paskatinti Tarzaną palikti džiungles? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Noras pasimatyti su tėvais.
- B ☐ Suvokimas, kad jis yra žmogus.
- C ☐ Samdomų karių įsiveržimas į džiungles.
- D ☐ Didelis tėvų namų ilgesys.

6. Kuo Tarzanui svarbi Džeinė Porter? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Kartu kovojo su gorilomis.
 B ☐ Padėjo jam užkariauti džungles.
 C ☐ Padėjo jam suprasti savo kilmę.
 D ☐ Supažindino Tarzaną su jo tėvais.

7. Pažymėk ☒ įvykius, kurie pristatomame filme bus atskleisti, o kurie – ne.

1 taškas

Įvykiai	Taip	Ne
Lėktuvo katastrofoje žūsta Tarzanas.	☐	☐
Džiunglėse gorilos augina berniuką.	☐	☐
Vaikai smagiai laipioja po medžius ir kabarojasi lianomis.	☐	☐
Kelionės vadovas pasakoja apie gyvenimo ypatumus džunglėse.	☐	☐
Tarzanas susipažįsta su Džeine Porter.	☐	☐
Samdomi kariai pasiunčiami surasti Tarzaną.	☐	☐

Perskaityk tekstą.

Džeinė Gudal

Primatologė²

Londonas, Jungtinė Karalystė, 1934 m.

*Nepaprasta mergaitė, kuri užaugusi
įsipareigojo saugoti gyvūnus*

Mano pirmas minkštas žaisliukas buvo juokinga šimpanzė, vardu Džubilė. Kai tebuvo vos vienas metų, man ją padovanojo tėtis.<...>

Labai mylėjau gyvūnus ir turėjau nuostabų šuniuką Rastį. Knygos tapo mano antrąja aistra, ypač patiko Daktaro Dolitlio, gyvūnų kalbą mokančio veterinaro, →

2. Apie ką buvo knyga, padariusi didelę įtaką Džeinės Gudal ateičiai? Pažymėk ☒. 1 taškas

A ☐ Apie Tarzaną. C ☐ Apie šuniuką Rastį.
B ☐ Apie Doktorą Dolitlį. D ☐ Apie šimpanzę Džubilę.

3. Ar išsipildė Džeinės Gudal vaikystės svajonė? Pažymėk ☒. 1 taškas

TAIP ☐

NE ☐

Koks jos gyvenimo faktas tai patvirtina?

A ☐ Ji tapo rašytoja. C ☐ Ji tapo keliautoja.
B ☐ Ji tapo gydytoja. D ☐ Ji tapo primatologe.

4. Ką veikė Džeinė Gudal, nuvykusi į Afriką, į Gombės nacionalinį rezervatą? Pažymėk ☒. 1 taškas

A ☐ Poilsio prie Tanganikos ežero.
B ☐ Tyrinėjo šimpanzių elgseną.
C ☐ Keliavo po Afrikos džiungles.
D ☐ Susipažino su Afrikos miškų augalais.

5. Kas buvo Deividas Žilabarzdis? Pažymėk ☒. 1 taškas

A ☐ Šimpanzių patinas. C ☐ Nuostabus šuniukas.
B ☐ Gamtos tyrinėtojas. D ☐ Veterinarijos gydytojas.

6. Džeinė Gudal pasakoja: „Deividas Žilabarzdis sustojo tarsi laukdamas manęs. 1 taškas

Tada žengiau žingsnį artyn. Rankoje turėjau riešutą ir padaviau jam. Žilabarzdis jį numetė, bet švelniai palietė man ranką...“ Kuo šis Deivido Žilabarzdžio gestas Džeinei buvo svarbus? Pažymėk ☒.

A ☐ Ji galėjo gyvūną paglostyti.
B ☐ Ji pelno Deivido Žilabarzdžio pasitikėjimą.
C ☐ Ji tapo geriausia Deivido Žilabarzdžio drauge.
D ☐ Ji išsiaiškino šimpanzių gestų kalbą.

7. Kodėl Džeinei Gudal buvo svarbu priartėti prie šimpanzių būrio? Pažymėk ☒. 1 taškas

A ☐ Ji galėjo saugiau jaustis džiunglėse.
B ☐ Ji galėjo lengviau susirasti maisto.

C ☐ Ji galėjo tiksliau atlikti savo darbą.

D ☐ Ji nesijautė vieniša džunglėse.

1 taškas

8. Džeinę Gudal ypač nustebino nepaprasti šimpanzių įgūdžiai: „Beždžionės naudojo akmenis riešutams skaldyti, sugebėjo pasidaryti įrankių skruzdėlynams iškapstyti, ištraukti iš medžių kamienų lervoms ar pasikabinti medaus iš bičių drevių.“ Ką dar galima sužinoti iš šio šimpanzių įgūdžių aprašymo? Pažymėk ☒.

A ☐ Kuo šimpanzės minta.

B ☐ Kur šimpanzės gyvena.

C ☐ Kokius žaidimus šimpanzės žaidžia.

D ☐ Kaip šimpanzės bendrauja.

1 taškas

9. Pažymėtoje teksto dalyje (p. 54) pabrauk sakinį, kuris įrodo, kad šimpanzės moka reikšti jausmus.

1 taškas

10. Pažymėk ☒ keturias charakterio savybes, kurių reikia pasiekti Džeinės Gudal sėkmei.

Atkaklumo	☐	Išdidumo	☐
Ryžtingumo	☐	Drovumo	☐
Dosnumo	☐	Nuoširdumo	☐
Darbštumo	☐		

Iš viso galėjai surinkti 30 taškų. Surinkai taškų (taškus).

Mokytojo komentaras

.....

.....

.....

.....

.....

.....